

הוסיף-סימפסון. לדעת רופין יספור סימפסון את העובדות בארץ באופן
הגון, לא יגיש הצעות משלו ויניח למשרד המושבות לחסיק בעצמו
מסקנות מהעובדות. רופין ספר חסצית חכניחו, הזכיר את מטריקלנד
האח הצעיר של סימפסון - מצב המשק, החוזים צרכי הביסוס. אחריו
הרצה הנסקה על קרן היסוד, ואוסישקין על קה"ק. סיפר שבאופק ובר
ילך לאמריקא לאסוף מיליון בשביל מאה ים אלף דונם. מחוסר ההרצאה
הפוליטית של ויצמן לא היה לוכות שבא אחר-כך ענין. העלה את תוכן
רק הרצפולד שדבר על מצב החנועה ועל הצורך להגבירה.
בערב ישיבת הסיעה. אני הבעתי דעתי שבישיבה זו עלינו
להעביר ארבעה דברים אלה - מלבד הענינים הפוליטיים, - : ביסוס
המשקים, ביצוע החישוב האלף, הגברת הקה"ק וחידוש הפעולה העצמית
של ההסתדרות הציונית. בשנה זו - יתכן לרגל מאורעות מיוחדים -
נכשל דבר הסוכנות, פי כמה משחששו מתנגדיה הכי קשים. אולם אין
להעלות עכשיו על הדעת ביטול הסוכנות. עלינו להחאמץ לקיים את
התוכנות ולהרחיב את בנינה, אולם בחנאי אחד - שקודם כל תחקיים
הסתדרות ציונית חזקה, אשר תעשה את עבודתה כאילו לא הייתה סוכנות.
לשם כך יש קודם כל הכרה לחדש את הסגבית האר"ית באמריקה ולהגביר
שם את החנועה הציונית.

א' באלול
25 באוגוסט
יום ב'

ישיבת הועדה הפוליטית. בידי יעקבסון נמצא כבר הדו"ח

של ועדה המנדטים (הלילה סלגוסחי לפרומקין לשלוח לי את הרפורם),
ותוא מסר המציח החלטת הועדה וחשובת הממשלה. קפלנסקי מסר סקירה,
אך לא היה כל וכוח, כי בשתיים עשרה כחאספת ההנהלה יחד עם ויצמן.
לאחר הצהרים ימסור ורבורג להנהלה על שיחתו עם ספילד.

נכנסתי לוועדה החקציב, סק מסר עמדת האמריקנים: החכניה
שהגישו לפני עשר שנים - היא חכניהם. א"י לא חבנה על-ידי נדבות.
יש לאסוף רק מניות. תרכבות באמריקה נבנו ע"י הון מניות, אם כי
קוני המניות התסידו כל כספם, אולם תרכבות נשארו. סעמדה זו לא
זזו. מתנגדים כל הזמן להרחבת הסוכנות, אולם נכנעים להחלטת הקונגרס
ויעבדו בלוליות בסוכנות.

הרצפלד - בכוח רב - דבר על החכמה המינימלי של ביסוק,
ודרש מהאמריקנים לסדר בעזרת משלחת מחו"ל סגבית לאחר ינואר, או -
להבטיחו מלוח בשביל ביסוק. דרך שלישית - מסירת חקציבי החנוך
ותגריאות לנשים - וכל השאר יוקדש להתישבות.

בארבע וחצי נפתחה הישיבה במעמד ויצמן. לעומת פרים
חוטבו פניו הרבה. הוא החל את נאוםו מהרכב ועדה החקירה. הזכיר
דברי מקדונלד שלא רוצים לשלוח ועדה חשובה, לבל יתעורר רושם בעולם
כאילו שאלת המנדט עומדת לבירור. הבדיל לטובה את סניל. מקדונלד
הגיד לסוכנות, עוד לפני התפרסם הדו"ח, שאינו רואה את הדו"ח בעין
יפה, ונתקוררה שאלה על שליחת מומחים לברר השאלות שהיו מחוץ לסמכות
הועדה. הספר הלבן סא"י הוא בפורעל הזדהות את ססקנות שו. בעוד
המשך המו"ם עם הממשלה - נעכבה העליה, מבלי שהודיעו קודם, (העירו

רק שרואים צורך להפחית לזמן מה העליה). על הפסקת העליה נסמך
תחילה לזה"ש הערבי.

סיפר אח"כ על ועדה המנדטים וחשובה הממשלה. דבר בשבח
של סימפסון בחור אדם וציין במלים יפות את פעולתו החשובה של רופין
ביחס לשליחות סימפסון. אנו מחכים בתקווה - ובבקורה - להכניית הממשלה
הקונסטרקטיבית, למען שהכניית זו תהקבל עלינו נחוץ שההכניית לא
תכביד אלא תקל את פעולתנו: קרקעות הממשלה, יחס לסוכנות כפי
דרישה המנדט, הקלת העליה, חקים לקדום התעשייה, המסחר והחקלאות.
פירושים משלחן עשיר לא נקבל. דברי הממשלה שהיא לא התחייבה לבנות
אח ביחנו הלאומי אלא ליצור תנאים שיאפשרו ליהודים לבנות - אנו
מקבלים, לפי זאת התנהגנו עד עכשיו. אנו רוצים בקואופרציה עם הממשלה
להבא - עד עכשיו הייתה קואופרציה חד-צדדית - אולם הדבר תלוי רק
בממשלה.

... הוא גמר דבריו מבלי להזכיר שם הערבים. שלחתי פתקא לויצמן:
אשרינו - אין ערבים בעולם. אחרי הדו"ח של יעקבסון על גנף קס ויצמן
והודיע, שבדבריו לא עמד על כל הקוסמולכס הערבי, אולם בוועדה הפוליטית
יכנים שורה של הצעות.

נרשמו כבר 23 נואמים לזכות.

בוועדה הפוליטית שנחאספה מיד לאחר דברי יעקבסון, הציג

ויצמן שלוש שאלות:

(1) המועצה המהוקקת. העסקנים הסופיעים עכשיו בשם הערבים
כופרים בעצם המנדט. אולם נניח שימצאו אחרים אשר יהיו נכונים להכיר
במנדט בפירוש או בחשאי. מה אז ? לאילו יחכן, שיציעו מעין מועצה

מחוקקת בצורה סמאל, ואולי ישאלו דעתנו. נצטרך להסכים באיזו צורה שחיא לשחוף הערבים בחיים הכלכליים של הארץ. דעה זו של הממשלה היא פרי שני החדשים האחרונים, כי מקודם התנגד פספילד לכל צורה של פרלמנט. עכשיו מדברים על זה ברצינות. לסרות דברי הערבים הפומביים נדמה שיש אפשרות של קואופרציה כלכלית וחברותית. אפשר להשפיע על א"י ע"י הארצות השכנות (עירק, מצרים, עבר-הירדן). (2) עבר-הירדן. בשיחתי האחרונה עם פספילד עוררתי שאלה הצנורות, והדבר עשה רושם. פספילד אמר שאולי זה יהיה מעש בעוד שנה או שנח וחצי. הרכבת והצנורות לא יבנו ע"י הממשלה כי אם על-ידי הון פרטי. הרכבת לא תשחלם, כי היא עוברת במדבר. פיצל מעונין ברכבת. נציע כסף. חמורת קרקעות בעבר-הירדן (הרכבת תגיע לנחל יבוק). לפי דעתי נפתחת כאן אפשרות של אמיגרציה ערבית מהארץ (בעירק יש מחסור באנשים).

(3) סוריה. יש אפשרות של רכישת שטח של 600,000 דונם בעבר-הירדן הצרפתי, ממזרח כנרת עד צפון גולן. דברתי עם הממשלה הצרפתית. אינם מתנגדים בפרינציפ. האדמה גרועה, מלבד שטח של 40,000 דונם. בעזרת בלום דבר עם בריאן ופונסו. פונסו מכיר את האדמה, הוא מספק בבעלות של הסוכר. הבטיח לברר ולהודיע לבלום. אולם יעץ לבל נקנה שטח גדול.

מק סיפר שברנדיס הודיע לממשלה האנגלית מה חושבים יהודי אמריקא על המצב. מק הגיש מחאה ורבורג לציר חבריכי, לינדסיי. הוא כתב לממשלתו וקבל תשובה שהסרטיפיקטים ניתנו בסעות. ויצמן העיר שענין אמריקא אינו כל כך חשוב. לא די שהאנגלים ירגישו שהיהודים

אינם מרוצים. היהודים הם צד. מה שמענין את הממשלה - זוהי דעת הקהל האמריקנית. זו אינה אחנו. העחונות הפרוגרסיבית היתה גם נגדנו. (מק מודיע שניו-רפובליק פרסם מאמר של בריילספורד) יש נסיון מצד הממשלה להכניס סריו בין הציונים ובין היהודים האמריקנים.

ויצמן שואל אם להמשיך הפעולה בחבר הלאומים נגד אנגליה. דעתו לא קבועה בענין זה. מה שקרה סרגיו מאוד את אנגליה. היום נסגר דו"ח סימפסון לממשלה. גרלנבום שואל אם אי-אפשר להשתמש בצרפת נגד אנגליה.

מ' באלול
2 בספטמבר
יום ג'

בשש ננעלה ישיבת הועד האדמיניסטרטיבי. נקבעה הנהלה של שמונה: ברודצקי בלנדרון, רופין, קיש ברלין מירושלם (ספיס-ציוני), ברנרד כהן, סימון, סנמור והקסטר מסיטרא שניה. בשעת ההפסקה נחיעצה סיעתנו בדבר ההנהלה. הצעתי לצאת מהקואליציה לאחר שלא הובטח הביסוס אפילו, וגם סעיפי העליה, ההכשרה והתרבות אינם בטוחים בהחלט, ביחוד לאחר הכשלונות של הסוכנות במשך כל השנה. דעה זו נדחתה כמעט על-ידי כל החברים. אז הצעתי שנוכל להשתתף רק בתנאי ששני חברינו ישארו - בין שאחד ישאר בהנהלה והשני במחלקה ובין ששניהם ישארו במחלקות, בתנאי קודם שרופין נשאר בהנהלה.